

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.411.002.01.2020

**Pan
Wojciech Wardacki
Prezes Zarządu
Grupa Azoty SA
ul. E. Kwiatkowskiego 8
33-101 Tarnów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/20/002 Wybrane aspekty działalności Grupy Azoty SA oraz spółek zależnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Grupa Azoty SA (dalej: Spółka) ul. E. Kwiatkowskiego 8, 33-101 Tarnów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Wardacki, Prezes Zarządu, od dnia 16 grudnia 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili także: Mariusz Bober, Prezes Zarządu od dnia 19 lutego 2016 r. do dnia 16 grudnia 2016 r.; Paweł Jarczewski, Prezes Zarządu, od dnia 20 lutego 2015 r. do dnia 19 lutego 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Prawidłowość nabycia udziałów w spółce Goat TopCo GmbH kontrolującej spółki Grupy Compo Expert.2. Spójność oraz ekonomiczne uwarunkowania polityki dywidendowej oraz obciążania opłatami za używanie znaku towarowego Grupy Azoty SA3. Przestrzeganie interesu Grupy Azoty SA w dystrybucji nawozów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2020 (do czasu zakończenia kontroli) z uwzględnieniem zdarzeń zaistniałych przed i po tym okresie, o ile miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Robert Sasin, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/45/2020 z 13 maja 2020 r.2. Mirosław Wójtowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/46/2020 z 13 maja 2020 r.3. Wojciech Żukowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/47/2020 z 13 maja 2020 r.

(akta kontroli str.1-6)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania władz Grupy Azoty SA związane z nabyciem udziałów w spółce Goat TopCo GmbH, prowadzoną politykę dywidendową i przestrzeganie zasad obciążania spółek zależnych opłatami z tytułu wykorzystywania znaku towarowego Grupy Azoty SA, a także prowadzenie dystrybucji nawozów.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Nabycie całości udziałów w firmie Goat TopCo GmbH, będącej spółką dominującą w Grupie COMPO EXPERT, było zgodne ze *Strategią Grupy Azoty na lata 2013-2020*. Nawozy specjalistyczne produkowane i sprzedawane na całym świecie przez przejętą spółkę rozszerzyły ofertę produktową Grupy Azoty, co stworzyło nowe możliwości eksportowe. Proces nabycia udziałów został prawidłowo przygotowany i przeprowadzony. Zapłacona cena odpowiadała wycenom dokonany przez dwie niezależne od siebie firmy doradcze. Związane z tą inwestycją koszty zostały należycie udokumentowane, a przejęte aktywa i pasywa zinwentaryzowane i ujęte w księgach rachunkowych Spółki.

System naliczania i poboru opłat licencyjnych za korzystanie ze znaku towarowego Grupy, obowiązujący w Grupie Azoty w latach 2013-2020, był przejrzysty i niedyskryminacyjny. Władze Spółki dochowały należytej staranności przy ustalaniu wysokości opłat przeprowadzając stosowne analizy porównawcze (benchmarki). Sformalizowane zostały zasady ustalania wysokości i pobierania dywidend od spółek z Grupy Azoty. W okresie objętym kontrolą ich stosowanie nie miało negatywnego wpływu na działalność rozwojową spółek zależnych.

Sposób dystrybucji nawozów, wynikający z kompleksowej strategii sprzedaży, należycie zabezpieczał interesy Grupy Azoty. Zapoczątkowana w 2018 r. konsolidacja procesu handlu nawozami pozwoliła na pełniejsze wykorzystanie zintegrowanego i komplementarnego portfela produktowego spółek Grupy Azoty. Podejmowane działania Grupy Azoty pozwoliły na umocnienie pozycji lidera na krajowym rynku nawozów. Ważnym narzędziem wspomagającym osiągnięcie tego celu była realizacja założonej polityki cenowej. Jej stosowanie przyczyniło się do uzyskania dodatkich marż ze sprzedaży wszystkich produktów nawozowych. Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę na znaczne uzależnienie sprzedaży nawozów Grupy Azoty od samodzielnych dystrybutorów, niebędących klientami finalnymi. Prowadzą oni również inną działalność (w tym sprzedaż nawozów produkowanych przez konkurencyjne firmy), co może stwarzać konflikt interesów oraz ryzyko presji cenowej z ich strony. Warunkiem skutecznego zabezpieczenia zbytu własnej produkcji nawozowej jest zwiększenie kontroli nad krajowymi i zagranicznymi kanałami sprzedaży produktów dla rolnictwa – zgodnie z przyjętą *Strategią Grupy Azoty na lata 2013-2020*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności⁴

OBSZAR

1. Prawidłowość nabycia udziałów w spółce Goat Top-Co GmbH kontrolującej spółki Grupy Compo Expert.

Opis stanu faktycznego

Organizacja i struktura Grupy Kapitałowej Grupa Azoty SA oraz Grupy Azoty SA

Spółka Grupa Azoty SA jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Grupa Azoty SA (dalej: Grupa Azoty) zakresie tworzyw inżynierskich, półproduktów do ich wytwarzania oraz nawozów azotowych. Od dnia 30 czerwca 2008 r. Spółka jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie⁵.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w skład Grupy Azoty wchodziły: Grupa Azoty SA oraz 10 spółek bezpośrednio zależnych:

- COMPO EXPERT Holding GmbH (dalej: COMPO EXPERT lub CE, wcześniej: Goat TopCo GmbH) – 100% udziałów w posiadaniu Spółki;
- Grupa Azoty ATT Polymers GmbH (GA ATT) – 100% udziałów,
- Grupa Azoty „Compounding” sp. z o.o. (GA Compounding) – 100% udziałów,
- Grupa Azoty „Folie” sp. z o.o. w likwidacji (GA Folie) – 100% udziałów,
- Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” SA (GA Siarkopol) – 99,4% akcji,
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” SA (GA Puławy) – 95,98% akcji,
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn SA (GA Kędzierzyn) – 93,48% akcji,
- Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA (GA Police) – 66% akcji,
- Grupa Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne sp. z o.o. (GA PKCh) – 63,27% udziałów,
- Grupa Azoty „Koltar” sp. z o.o. (GA Koltar) – 60% udziałów.

Ponadto w Grupie znajdowały się inne jednostki pośrednio zależne i stowarzyszone.

Kapitał zakładowy Spółki w dniu 31 grudnia 2019 r. wynosił 495 977 420 zł i dzielił się na 99 195 484 akcji o wartości nominalnej 5 zł każda. Największym akcjonariuszem był Skarb Państwa, który posiadał 32 734 509 akcji (33% kapitału akcyjnego) i dysponował liczbą 32 734 509 głosów w Walnym Zgromadzeniu (33% głosów)⁶.

(akta kontroli str. 1239-1242)

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączała jawność informacji ustawowo chronionych, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U z 2019 r. poz. 1429, ze zm.) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1010, ze zm.) w interesie Grupy Azoty SA i innych spółek prawa handlowego, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje przez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem [...].

⁵ Spółka objęta jest m.in. indeksami: WIG, WIG30, mWIG40, WIG-Poland, WIG-CHEMIA. Jest również obecna w indeksach zagranicznych (m.in. MSCI Emerging Markets oraz FTSE Russel).

⁶ Zgodnie z §46 ust. 3 Statutu Spółki (tekst jednolity uwzględniający zmiany wprowadzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki z dnia 27 czerwca 2019 r.) tak długo, jak Skarb Państwa lub podmioty zależne od SP są właścicielami akcji Spółki, uprawniających do co najmniej jednej piątej ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce, prawo głosu pozostałych akcjonariuszy Spółki zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż jednej piątej ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania WZ.

Strategia Grupy Azoty do 2020 r.

W dniu 10 maja 2017 r. Zarząd Spółki podjął uchwałę w sprawie aktualizacji przyjętej w 2012 r. *Strategii Grupy Azoty na lata 2013-2020* (dalej: *Strategia*). W tym samym dniu uchwałę w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia *Strategii* podjęła Rada Nadzorcza Spółki. W *Strategii* wśród czterech celów wskazano, jako priorytetowy, cel [...].

(akta kontroli str.798-816)

Akwizycja COMPO EXPERT

W dniu 4 stycznia 2018 r. Spółka została zaproszona do złożenia wstępnej (niewiążącej) oferty zakupu 100% udziałów w spółce Goat TopCo GmbH, posiadającej 100% udziałów w spółkach Grupy COMPO EXPERT⁷. Zgodnie z przekazanym Spółce memorandum informacyjnym Grupa COMPO EXPERT, z główną siedzibą w Niemczech, była największym niezależnym, globalnym producentem nawozów specjalistycznych o wysokiej wartości dodanej, skierowanych do odbiorców profesjonalnych. Jej właścicielem była firma XIO Group z siedzibą w Londynie, zajmująca się inwestycjami alternatywnymi w skali globalnej.

Uchwałą Zarządu Spółki nr 45/X/2018 z dnia 19 stycznia 2018 r. Wiceprezes Zarządu Spółki został upoważniony do podpisania i przekazania ze strony Spółki Listu w sprawie wyrażenia zainteresowania propozycją nabycia udziałów spółek Grupy COMPO EXPERT, skierowanego do firmy Moelis & Company – spółki wchodzącej w skład Grupy XIO (doradcy Sprzedającego spółkę Goat Netherlands B.V.).

[...] ⁸

W dniu 16 lutego 2018 r. Zarząd Spółki złożył niewiązącą ofertę zakupu 100% udziałów COMPO EXPERT, w związku z czym w dniu 20 lutego 2018 r. Grupa Azoty została zaproszona przez Sprzedającego do kolejnej fazy procesu transakcyjnego – badania due dilligence (możliwości dokonania pogłębionej analizy finansowo-rynkowej COMPO EXPERT w celu jego wyceny).

(akta kontroli str.965-966, 1091-1103)

Zewnętrzni doradcy Spółki przeprowadzili badania due dilligence w zakresie komercyjnym, podatkowym, finansowym, prawnym oraz środowiskowym⁹.

Z przedstawionych raportów z badań wynikało m.in., że przedmiotem transakcji miało być nabycie 25 000 udziałów (100%) w spółce celowej Goat TopCo GmbH (COMPO, COMPO EXPERT) z siedzibą w Münster (Niemcy), będącej spółką zarządzającą holdingiem 22 innych spółek (Grupa COMPO EXPERT), w tym głównej spółki operacyjnej COMPO EXPERT GmbH. Właścicielem COMPO EXPERT był globalny fundusz inwestycyjny XIO Group z siedzibą w Londynie, który przejął spółkę Goat TopCo GmbH w 2015 r. za kwotę 245 mln euro. W swoim portfolio XIO Group posiadał także aktywa w USA i Izraelu. [...] (właścicielem 100% udziałów w Goat TopCo GmbH była spółka Goat Netherlands B.V. z siedzibą w Amsterdamie). COMPO EXPERT był jednym ze światowych liderów segmentu nawozów specjalistycznych dla odbiorców profesjonalnych. Posiadał dwa zakłady produkcyjne – w Niemczech (w Krefeld) i Hiszpanii (w Vall d'Uixo) i zatrudniał ponad 600 osób, realizując sprzedaż do ponad 100 krajów, głównie za pośrednictwem traderów i dystrybutorów. Dzięki przejęciu COMPO EXPERT Grupa Azoty mogłaby uzupełnić i rozszerzyć własne portfolio nawozowe o produkty specjalistyczne charakteryzujące się wysokimi marżami (dotychczasowe portfolio produktowe Grupy Azoty składało

⁷ 20180104 Project Claire Process Letter Round1-Grupa Azoty.pdf

⁸ [...].

⁹ [...].

się z podstawowych nawozów wysokotonażowych, osiągających niższe ceny niż nawozy specjalistyczne). Globalna sieć sprzedaży COMPO EXPERT i doświadczenie w nawiązywaniu partnerstw strategicznych mogłyby ułatwić plasowanie produkcji Grupy Azoty na rynkach zagranicznych. W 2017 r. COMPO EXPERT wygenerowało 333 mln euro przychodów, osiągając wynik EBITDA (zysk operacyjny przed potrąceniem odsetek od zaciągniętych zobowiązań, podatków oraz amortyzacji) w wysokości 29,8 mln euro [...]. Nie zidentyfikowano natomiast istotnych ryzyk środowiskowych związanych z obowiązującymi regulacjami prawnymi (zagrożenia związane z legislacją i prawem nawozowym na obszarze Unii Europejskiej, w tym m.in. wprowadzenie wymagań biodegradowalności oraz limitów metali ciężkich). [...]

(akta kontroli str.886-959, 1107-1110)

[...] ¹⁰ [...] ¹¹. Do oszacowania wartości COMPO została zastosowana metoda dochodowa – zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF), jako podstawowa metoda wyceny wartości przedsiębiorstw rekomendowana przez PwC. [...] ¹².

[...].

[...]

[...]

(akta kontroli str.817-885)

[...] ¹³ [...] ¹⁴

(akta kontroli str.916)

[...] ¹⁵ [...]

(akta kontroli str.960-964)

[...]

[...] [...] ¹⁶

Rada Nadzorcza Spółki, także w dniu 18 lipca 2018 r., uchwałą nr 230/X/2018 pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu do Walnego Zgromadzenia w sprawie wyrażenia zgody na nabycie 100% kapitału zakładowego COMPO EXPERT.

(akta kontroli str.967-977)

W dniu 6 września 2018 r. Spółka zawarła z Goat Netherlands B.V. (Sprzedającym) warunkową umowę nabycia 25 000 udziałów COMPO EXPERT (100% kapitału zakładowego) za cenę nie wyższą niż 235 mln euro (dalej: Umowa) ¹⁷. Umowa szczegółowo regulowała mechanizmy finansowe transakcji (w tym cenę nabycia), zasady gwarancji i odpowiedzialności Sprzedającego, czynności konieczne do zamknięcia transakcji (uzyskanie zgody Walnego Zgromadzenia Spółki, uzyskanie zgód organów antymonopolowych w wybranych krajach), czynności zabronione w okresie pomiędzy podpisaniem Umowy a zamknięciem transakcji oraz zasady zwrotu poniesionych kosztów przez strony Umowy w przypadku niedojścia transakcji do skutku ¹⁸. Prawem Umowy było prawo niemieckie, a językiem – angielski. Trans-

¹⁰ Tj. na ostatni dzień roku obrotowego w Grupie COMPO, dokument z dnia 11 lipca 2018 r.

¹¹ [...]

¹² [...]

¹³ [...]

¹⁴ [...]

¹⁵ [...]

¹⁶ [...]

¹⁷ Umowa zbycia i nabycia wszystkich udziałów Goat TopCo GmbH, sporządzona we Frankfurcie nad Menem (Nr Rep. 263/2018) – dokument w wersji tłumaczenia uwierzytelnionego z jez. angielskiego.

¹⁸ [...]

akcja została objęta polisą ubezpieczeniową w zakresie świadczeń i gwarancji Sprzedającego oraz praw własności udziałów.

Niezbędne zgody organów antymonopolowych w Niemczech, Austrii i Turcji zostały pozyskane odpowiednio w dniach: 2, 8 oraz 11 października 2018 r. W dniu 12 października 2018 r. uchwałą nr 4 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki wyraziło zgodę na nabycie udziałów COMPO EXPERT za cenę nie wyższą niż 235 mln euro.

Finalna cena nabycia 100% udziałów COMPO EXPERT wyniosła 226,6 mln euro.

[...].

Spółka dokonała także refinansowania zadłużenia kredytowego spółek Grupy COMPO EXPERT w łącznej wysokości 127,0 mln euro, [...] ¹⁹. Zarząd Spółki wyjaśnił ²⁰, że stanowiło to najbardziej efektywny sposób refinansowania zadłużenia kredytowego, gdyż zapewniało uzyskanie istotnych oszczędności kosztów dalszego finansowania spółek z Grupy Compo Expert (włączanych do Grupy Azoty), w stosunku do marż kredytu spółek Grupy Compo Expert, które obowiązywały do dnia tego refinansowania ²¹. Spółka pozyskała pakiet stosownych zgód organów korporacyjnych ²² na zawarcie z PKO BP SA pakietu przedmiotowych umów. W dniu 26 listopada 2018 r. we Frankfurcie nastąpiło zamknięcie transakcji ²³, w efekcie którego Grupa Azoty przejęła całkowitą kontrolę nad Grupą COMPO EXPERT.

(akta kontroli str.984-1057, 1085-1089, 1231-1238)

Dotychczasowe efekty finansowe i rzeczowe nabycia udziałów COMPO-EXPERT

Końcowe rozliczenie nabycia COMPO EXPERT na dzień 26 listopada 2018 r., dokonane w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 30 czerwca 2019 r. przedstawiało się następująco: aktywa razem – 1 949,3 mln zł, w tym m.in.: rzeczowe aktywa trwałe – 494,6 mln zł, wartości niematerialne i prawne – 709,2 mln zł, należności – 335,8 mln zł, zapasy – 335,4 mln zł, środki pieniężne i ekwiwalenty – 50,9 mln zł. Zobowiązania razem wyniosły 1 255,1 mln zł, a wartość netto nabytych aktywów COMPO (aktywa razem minus zobowiązania razem) – 694,2 mln zł. Wartość firmy (COMPO), jako nadwyżka ceny nabycia nad przejętymi aktywami netto COMPO wyniosła na dzień nabycia (26 listopada 2018 r.) 278,2 mln zł.

(akta kontroli str.1083-1084, 1162-1185)

Według wyjaśnień Zarządu Spółki ²⁴, podmioty Grupy Goat TopCo podlegały badaniu audytora - firmy Ernst & Young Niemcy. Dokonując badania na dzień przejęcia kontroli, tj. na 26 listopada 2018 r. oraz na koniec roku obrotowego tj. na dzień 31 grudnia 2018 r. audytor nie zgłosił uwag odnośnie stanu przejętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Grupa Azoty za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2018 r. dokonano tzw. rozliczenia prowizorycznego nabycia Goat TopCo GmbH, tj. rozliczenia przy zastosowaniu wartości bilansowych wykazywanych w skonsolidowanym pakiecie sprawozdawczym, bez korekt wynikających z wyceny do wartości godziwej przejętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Podejście takie wynikało z braku czasu na dokonanie niezbędnych wycen i jest

¹⁹ [...]

²⁰ Pismo nr NZK-KO/196/2020 z dnia 11 sierpnia 2020 r.

²¹ [...]

²² Uchwała nr 296/XI/2018 Zarządu Spółki z dnia 20 października 2018 r. oraz uchwała nr 259/XI/2018 Rady Nadzorczej Spółki z dnia 26 października 2018 r.

²³ [...]

²⁴ Pismo nr NZK-KO/171/2020 z dnia 20 lipca 2018 r. (dalej: wyjaśnienia z dnia 20 lipca 2020 r.).

zgodne z postanowieniami MSSF 3 *Połączenia jednostek*. W 2019 r. dokonano tzw. alokacji ceny nabycia, co wiązało się z indywidualną wyceną poszczególnych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych według wartości godziwych na datę przejęcia kontroli.

[...]

W roku kalendarzowym 2019 Grupa osiągnęła wynik EBITDA na poziomie 26 mln euro (według zasad sprawozdawczości Spółki), co oznaczało około 50% wzrost w porównaniu z EBITDA za rok poprzedni. Skonsolidowane przychody COMPO EXPERT w wysokości 1,49 mld zł w 2019 r. stanowiły 15% przychodów skonsolidowanych Grupy Azoty.

[...]

(akta kontroli str.1058-1066, 1111-1185)

Powołany w dniu 30 listopada 2018 r. Komitet Sterujący Projektu Integracji Grupy Azoty zidentyfikował²⁵ pięć głównych grup synergii, przynoszących wartość dodaną dla obu organizacji. Były to: know-how produkcyjne, sprzedażowe oraz w obszarze badań i rozwoju, a także surowcowo-produktowe i w obszarze finansowania. Skwantyfikowane efekty synergii na poziomach Grupy Azoty i COMPO EXPERT do 2024 r. oszacowano na łącznie 40 mln euro. W skonsolidowanym zysku brutto Grupy Kapitałowej Grupa Azoty w roku kalendarzowym 2019 łączny wpływ z tytułu synergii przychodowo-kosztowych wyniósł około 6 mln euro, a w I półroczu 2020 r. – 3 mln euro.

(akta kontroli str.1186-1198)

[...] ²⁶

Według wyjaśnień Zarządu Spółki²⁷ do końca I półrocza 2020 r. żadne z powyższych ryzyk nie zmaterializowało się. Wszystkie są na bieżąco monitorowane przez Komitet Sterujący wraz z zespołami integracyjnymi oraz dodatkowo przez Rady Nadzorcze spółek grupy COMPO EXPERT w Niemczech.

(akta kontroli str.1199-1203)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Nabycie całości udziałów w firmie Goat TopCo GmbH, będącej spółką dominującą w Grupie COMPO EXPERT, było zgodne ze *Strategią Grupy Azoty na lata 2013-2020*. przejęcie to wykreowało dla Grupy Azoty możliwości ekspansji produktowej. Proces nabycia udziałów został starannie przygotowany i przeprowadzony. Zapłacona cena odpowiadała tym wycenom.

2. Spójność oraz ekonomiczne uwarunkowania polityki dywidendowej oraz obciążania opłatami za używanie znaku towarowego Grupy Azoty SA

OBSZAR

2.1 Polityka dywidendowa

Opis stanu
faktycznego

Ogólne zasady polityki dywidendowej w Grupie Azoty ustalone zostały w zaktualizowanej *Strategii Grupy Azoty na lata 2013-2020*. Ustanowiono w niej zasady wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy spółki dominującej w Grupie Azoty. Spółka, kieru-

²⁵ Proces Integracji COMPO EXPERT - 1.07.2020 POL.pdf

²⁶ [...]

²⁷ Wyjaśnienia z dnia 20 lipca 2020 r.

jąc się potrzebą zapewnienia długoterminowego bezpieczeństwa finansowego oraz pełnej spójności wewnętrznej całości finansowania Grupy Azoty, zdecydowała o odstąpieniu od określania dolnego progu stopy wypłaty dywidendy przy zachowaniu górnego progu na poziomie 60%.

(akta kontroli str.803-804)

W odniesieniu do spółek z Grupy Kapitałowej Grupa Azoty kwestie dotyczące dywidend, zasad i wysokości jej ustalania opisane zostały w dokumencie *Zasady nadzoru właścicielskiego w Grupie Azoty - Polityka właścicielska* przyjętym do stosowania w dniu 14 grudnia 2017 r. (zaktualizowanym w dniu 28 czerwca 2018 r., dalej: *Zasady*).

[...].

(akta kontroli str.1204-1206, 1239-1242)

W okresie objętym kontrolą, tj. za lata 2016-2019 Spółka pobrała dywidendę od spółek bezpośrednio zależnych (wymienionych w pkt. nr 1 niniejszego wystąpienia) w łącznej wysokości 717,4 mln zł²⁸, w tym za 2016 r. – 255,1 mln zł, za 2017 r. – 180,5 mln zł, za 2018 r. – 92,2 mln zł i za 2019 r. – 189,6 mln zł. Wysokość dywidendy wynosiła od 29,84% wypracowanego zysku z danego roku od spółki GA Police za 2017 r. do 99,97% od spółki GA PKCh za 2019 r. Średnio stanowiło to 62,4% w latach 2016-2019, w tym w 2016 r. – 57,8%, w 2017 r. – 55,2%, w 2018 r. – 68% oraz 68,5% w 2019 r.

(akta kontroli str.1228)

Tylko w jednym przypadku wysokość pobranej dywidendy była niezgodna z wnioskami organów korporacyjnych spółki zależnej. Za 2016 r. Spółka pobrała od Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” SA (GA Puławy) dywidendę w wysokości wyższej (60% wypracowanego zysku netto) niż określona w rekomendacji organów korporacyjnych GA Puławy (40%). Zarząd GA Puławy we wniosku do Walnego Zgromadzenia GA Puławy o dokonanie podziału zysku netto za rok obrotowy 2016 wskazał m.in., że na najbliższe pięć lat planowane były inwestycje o wartości około 2,2 mld zł (bez tzw. projektu energetycznego), a w roku obrotowym 2017 planowane wydatki na inwestycje produkcyjne miały wynieść około 394 mln zł. Zarząd GA Puławy planował także realizację procesów akwizycyjnych, zwiększających m.in. potencjał produkcyjny i logistyczny Grupy Kapitałowej ZA Puławy.

Z przedstawionych przez Zarząd Spółki wyjaśnień²⁹ (w tym zestawień realizowanych przez GA Puławy projektów inwestycyjnych w latach 2016-2019) wynika, że udział inwestycji rzeczowych GA Puławy w całości nakładów inwestycyjnych Grupy Azoty [...]. Niższe od planowanego wykonanie inwestycji wynikało z przesunięcia w czasie realizacji projektów inwestycyjnych przez GA Puławy lub wykonawców inwestycji i było skutkiem przesłanek technicznych oraz konieczności uzyskania wymaganych zgód i zezwoleń. Według wyjaśnień Zarządu Spółki w żadnym przypadku przyczyną nie był brak środków finansowych. Ponadto sytuacja finansowa GA Puławy w latach 2016-2020 charakteryzowała się nadpłynnością finansową, co oznaczało pełną zdolność do terminowego regulowania wszystkich zobowiązań płatniczych, w tym inwestycyjnych. Nie były też planowane ani prowadzone przez GA Puławy akwizycje innych podmiotów.

Według Zarządu Spółki dodatkowe 45,5 mln zł na wypłatę dywidendy z zysku netto GA Puławy za 2016 r. (Zarząd GA Puławy proponował wypłatę dywidendy w wysokości 118,5 mln zł) zostało przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi finansowania

²⁸ [...]

²⁹ Pismo nr NZK-KO/192/2020 z dnia 5 sierpnia 2020 r.

pozyskiwanego centralnie przez Spółkę, zapewnienie finansowania innych spółek zależnych w formie finansowania wewnątrzgrupowego, realizację zadań inwestycyjnych, pokrycie części kosztów działalności jednostki dominującej dotyczących realizacji funkcji holdingowych oraz wypłatę dywidendy przez spółkę Grupa Azoty SA.

(akta kontroli str.1207-1227)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.2 Opłaty za używanie znaku towarowego Grupy Azoty

Opis stanu
faktycznego

Opłata licencyjna po raz pierwszy została wprowadzona w Grupie Azoty w grudniu 2012 r., w związku z dokonaniem rebrandingiem³⁰ marki Grupy. Wysokość ówczesnej opłaty wynosiła [...] rocznego przychodu netto licencjodawcy ze sprzedaży produktów, towarów i usług do podmiotów spoza Grupy Azoty (podstawa naliczenia) i była naliczana w tej wysokości w całym 2013 r. W 2014 r. na podstawie zawartych aneksów do umów o odpłatne udostępnienie znaku towarowego opłata wzrosła do wysokości [...] podstawy naliczenia i w tej wysokości była naliczana od 2014 r. do 2018 r.

Z uwagi na znaczenie tej transakcji w dla cen transferowych Spółka zleciła przygotowanie analiz porównawczych (benchmarków) udzielania licencji na znak towarowy. Według benchmarku z dnia 30 kwietnia 2013 r. rynkowe opłaty licencyjne powinny kształtować się w zakresie od [...] z medianą w wysokości [...] podstawy naliczenia. Według benchmarku na dzień 31 grudnia 2016 r. rekomendowana wysokość opłaty licencyjnej wyniosła [...] podstawy naliczenia.

Zmiana przepisów dotyczących dokumentacji cen transferowych w 2017 r. wprowadziła ustawy³¹ obowiązek dołączania do dokumentacji analizy porównawczej (benchmarku). Według benchmarku z dnia 28 sierpnia 2018 r. rynkowy poziom opłat licencyjnych wynosił: dla wstępnego okresu obowiązywania umów licencyjnych (do pięciu lat obowiązywania) od [...] (mediana [...] podstawy naliczenia); dla początkowego okresu obowiązywania umów licencyjnych (do 10 lat obowiązywania) od [...] mediana – [...] podstawy naliczenia.

Rekomendacja doradcy podatkowego z sierpnia 2018 r. zalecała ustalenie wysokości opłat licencyjnych w pełnym okresie obowiązywania umowy (w trakcie pełnej eksploatacji znaków towarowych i pełnej realizacji umów licencyjnych) w przedziale między [...].

Zarząd Spółki, biorąc powyższe pod uwagę, uchwałą nr 300/XI/2018 z dnia 26 października 2018 r. zatwierdził progowy sposób i poziom naliczania opłat licencyjnych za korzystanie ze znaku towarowego w latach 2018-2024: [...].

(akta kontroli str.1239-1242)

Analiza umów zawartych w latach 2013-2020 pomiędzy Spółką a spółkami bezpośrednio zależnymi pod kątem naliczania opłat licencyjnych za korzystanie ze znaku towarowego Grupy wykazała, że wszystkie spółki zależne były zobowiązane wnosić

³⁰ Proces transformacji wszystkich elementów marki, takich jak oferowane produkty i usługi, jakość obsługi oraz sposób komunikacji, w tym wygląd logo, by osiągnąć lepszą pozycję marki na rynku.

³¹ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (w brzmieniu opublikowanym w Dz. U. z 2017 r., poz. 2343 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 września 2017 r. w sprawie informacji zawartych w dokumentacji podatkowej w zakresie podatku od osób prawnych (Dz. U. poz. 1753).

opłaty w sposób i w wysokości określony powyżej. Nie stwierdzono dyskryminacyjnych zapisów w powyższym zakresie (np. zawyżających poziom wnoszonej opłaty). W latach 2016-2019 Spółka pobrała od spółek zależnych opłaty licencyjne za korzystanie ze znaku towarowego Grupy Azoty w łącznej wysokości [...].

(akta kontroli str.1229-1230, 1239-1242)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

System naliczania i poboru opłat licencyjnych za korzystanie ze znaku towarowego Grupy, obowiązujący w Grupie Azoty w latach 2013-2020 był niedyskryminacyjny. Wysokość wnoszonej opłaty była uzależniona od wartości sprzedaży realizowanej przez spółki zależne na rzecz podmiotów spoza Grupy. Kwestie dotyczące dywidend w odniesieniu do spółek z Grupy Azoty, w tym zasad ustalania ich wysokości zostały sformalizowane i były przestrzegane.

OBSZAR

3. Przestrzeganie interesu Grupy Azoty SA w dystrybucji nawozów

Opis stanu
faktycznego

Wyniki sprzedaży nawozów spółek Grupy Azoty w latach 2016-2020

W okresie objętym kontrolą sprzedaż podmiotom zewnętrznym nawozów azotowych, nawozów wieloskładnikowych oraz nawozów specjalistycznych³² produkowanych przez spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty³³, była głównym źródłem przychodów ze sprzedaży. Ich wartość wyniosła odpowiednio: 5 115, 7 mln zł w 2016 r. (tj. 57,1% przychodów ze sprzedaży ogółem), 5 027,9 mln zł w 2017 r. (52,3%), 4 904,1 mln zł (49,1%) w 2018 r., 6 715, 7 mln zł (59,4%) w 2019 r.³⁴ oraz 1 927, 3 mln zł (62,1%) w I kwartale 2020 r.

[...].

Łączny wynik ze sprzedaży produktów Grupy Azoty, uwzględniający koszty sprzedaży i ogólnego zarządu, determinowany był (poza 2018 r.) sytuacją rynkową w segmencie nawozów. W segmencie tym wyniki ze sprzedaży wyniosły odpowiednio³⁵: w 2016 r. zysk w wysokości 456,8 mln zł, co stanowiło 81,7% zysku ze sprzedaży ogółem (558,8 mln zł), w 2017 r. zysk 338,4 mln zł, tj. 46,5% (728,4 mln zł), w 2018 r. strata w kwocie 121,8 mln zł wobec 121,6 mln zł łącznego zysku ze sprzedaży, w 2019 r. zysk w kwocie 636,4 mln zł, co stanowiło 92,9% zysku ze sprzedaży ogółem (685,0 mln zł), a w I kwartale 2020 r. 224 , 2 mln zł, tj.81% zysku ze sprzedaży ogółem (276,9 mln zł).

W latach 2016-2017, 2019 oraz I kwartale 2020 r. na działalności segmentu nawozów odnotowano dodatni wynik EBIT³⁶. Jedynie w 2018 r., z uwagi na zwiększone koszty operacyjne związane z nabyciem grupy Compo Expert, wskaźnik ten był ujemny (133,8 mln zł). W całym okresie objętym kontrolą na działalności segmentu

³² Segment Nawozy-Agro.

³³ Po zakończonej konsolidacji cztery największe polskie zakłady chemiczne – z Tarnowa, Puław, Polic i Kędzierzyna-Koźla – działają, wraz z innymi spółkami, pod jedną wspólną marką Grupa Azoty. Od 2018 r. w strukturze Grupy wchodzi także Compo Expert, producent nawozów specjalistycznych dla odbiorców profesjonalnych.

³⁴[...]

³⁵ Przedstawione dane finansowe pochodzą ze skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych Grupy Azoty za lata 2016, 2017, 2018, 2019 oraz za I kwartał 2020 r.

³⁶ Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat po korekcie o zysk z tytułu okazynego nabycia.

nawozowego odnotowano dodatni wynik EBITDA³⁷ oraz dodatnie marże (I oraz II stopnia)³⁸ na wszystkich produktach nawozowych.

(akta kontroli str.11-61, 64-383)

Sieć dystrybucji nawozów

W Grupie Azoty dystrybucja nawozów prowadzona jest przez sieć autoryzowanych dystrybutorów. Działalność ta prowadzona jest w cyklach długookresowych, ponieważ umowy z autoryzowanymi dystrybutorami zawierane są na czas nieokreślony. Dystrybucja produktów Grupy Azoty za pośrednictwem autoryzowanej sieci dystrybucyjnej (około 70 podmiotów w Polsce) korzystnie wpływa na poziom kosztów związanych z obsługą, ponieważ pozwala na utrzymanie ciągłości wytwarzania produktów mających sezonowe zastosowanie. Eliminuje też obowiązek obsługi handlowej klientów docelowych, likwiduje zagrożenia rynkowe oraz uciążliwości związane z rozdrobnieniem rynku detalicznego.

Monitoring rynku prowadzi w ramach Grupy Azoty autoryzowany dystrybutor – spółka Agrochem Puławy Sp. z o.o.³⁹, będąca własnością Grupy Azoty. Agrochem stanowi jedno z kilku podstawowych ogniw dystrybucyjnych Grupy Azoty w regionie Polski północnej. Monitoring pozwala na realne oszacowanie kosztów działalności firm dystrybucyjnych, identyfikację działań koniecznych do zabezpieczenia transakcji handlowych w ramach sprzedaży bezpośredniej oraz na oszacowanie właściwych kosztów sprzedaży ponoszonych przez profesjonalne, kompleksowe jednostki handlowe zaopatrujące rynek agro.

Dla zwiększenia kontroli oraz zapewnienia najwyższych standardów obsługi klientów docelowych, każdy dystrybutor musi zapewnić spełnienie wymagań oczekiwanych przez Grupę Azoty. Grupa Azoty prowadzi analizę współpracy z poszczególnymi autoryzowanymi dystrybutorami. Oceny współpracy, dokonywane po zakończeniu każdego sezonu nawozowego, determinują zakres dalszej współpracy bądź jej zakończenie.

(akta kontroli str. 539-551)

Konsolidacja procesów handlu nawozami

Zaktualizowana w maju 2017 r. *Strategia Grupy Azoty na lata 2013-2020* przewidywała m.in. wdrożenie zarządzania przez segmenty biznesowe, kontynuowanie integracji procesów oraz konsolidację takich funkcji jak handel, zakupy, logistyka, finanse czy IT.

Realizując założenia *Strategii* w 2017 r. powołano Segment Biznesowy Agro (SBA). Kluczowe kwestie związane z organizacją Segmentu, w tym podział zadań i kompetencji określono w *Umowie o współdziałaniu* zawartej w dniu 12 lutego 2018 r. pomiędzy spółkami-producentami nawozów (Grupa Azoty SA, GA Puławy SA, GA Kędzierzyn SA oraz GA Police SA)⁴⁰.

W obszarze konsolidacji oraz integracji kluczowych funkcji, na podstawie *Umowy o współdziałaniu*, powołano z dniem 12 lutego 2018 r. Departament Korporacyjnego Handlu Segmentu Agro (dalej: Departament Agro) z siedzibą w GA Puławy⁴¹. [...] ⁴².

³⁷ Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację po korekcie o zysk z tytułu okazynego nabycia.

³⁸ Marża I stopnia to marża zysku, czyli przychody ze sprzedaży minus koszty zmienne produkcji. Marża II stopnia oprócz kosztów zmiennych produkcji uwzględnia także koszty zmienne sprzedaży.

³⁹ Dalej też: Agrochem.

⁴⁰ [...]

⁴¹ Szczegółowa struktura organizacyjna ww. Departamentu Agro została określona w Zarządzeniu nr 10 Prezesa Zarządu Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” SA z dnia 18 września 2018 r.

⁴² [...]

Jak poinformował Zarząd Grupy Azoty⁴³, przed powołaniem Departamentu Agro poziom integracji spółek Grupy, oparty o jedno stanowisko Dyrektora Korporacyjnego Handlu Nawozami, nie pozwalał na pełne wykorzystanie zintegrowanego i komplementarnego portfela produktowego. Pomimo współpracy nie była zagwarantowana spójność działania poszczególnych spółek, co okresowo doprowadzało do zakłóceń w polityce handlowej i w dłuższym okresie mogło stanowić zagrożenie dla segmentu nawozowego. Dalszą konsekwencją był negatywny wpływ na wizerunek Grupy Azoty, jako trzeciego producenta nawozów w Europie. Negocjacje i podpisywanie umów z dystrybutorami odbywało się na poziomie poszczególnych spółek. Ograniczona współpraca doprowadzała do stanu, w którym ze względu na lokalne interesy należące do jednego właściciela spółki mogły ze sobą konkurować i nie były w stanie prowadzić wspólnej polityki handlowej. Sytuację komplikowały rosnący import nawozów (od 2012 do 2017 r. wzrósł o ponad 100%) oraz dążenia do niekontrolowanego rozwoju produkcji przez spółki, bez uwzględniania interesu pozostałych członków Grupy Azoty.

Po powołaniu Departamentu Agro opracowano jednolitą umowę handlową dla polskich dystrybutorów nawozów. Od sezonu 2019/2020⁴⁴ wszystkie główne spółki Grupy Azoty oraz Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych „FOSFOR” Sp. z o.o. (dalej: GZNF „Fosfor” – spółka z Grupy Kapitałowej Azoty) miały jedną, wspólną reprezentację handlową, a dystrybutorzy jedną umowę do podpisu. Odpowiedzialność za analizę oraz kształtowanie polityki handlowej (w tym ustalanie cen sprzedaży nawozów) została powierzona Radzie Handlowej⁴⁵. Decyzje cenowe podejmowane są podczas posiedzeń Rady, której przewodniczy Dyrektor Departamentu Agro. Ceny określane są w oparciu o analizę danych rynkowych (czynników zewnętrznych) oraz tzw. danych analitycznych (czynniki wewnętrzne, np. koszty). Następnie Rada Handlowa podejmuje decyzje cenowe, które są autoryzowane przez Wiceprezesa Grupy Azoty SA odpowiedzialnego za Segment Agro⁴⁶ oraz rozsyłane członkom Komitetu Handlu – organu sprawującemu ogólny nadzór nad funkcjonowaniem Departamentu Agro. W skład Komitetu wchodzi właściwi ze względu na obszar działania członkowie zarządu wszystkich spółek wchodzących w skład Segmentu.

W wyniku podjętych decyzji handlowych ustalane są cenniki podpisywane przez Dyrektora Departamentu Agro lub Dyrektora Biura Handlowego Nawozów-Kraj. Zatwierdzony cennik przekazywany jest drogą elektroniczną do właściwych dystrybutorów. Cena sprzedaży nawozów na rynki zagraniczne ustalana jest w drodze negocjacji. Wynegocjowana cena nie powinna być niższa od rekomendacji cenowych, opracowanych przez Kierownika Działu Marketingu Produktu i zatwierdzonych przez Dyrektora Departamentu Agro oraz Dyrektora Biura Eksportu Nawozów. Sprzedaż nawozów po cenie niższej niż rekomendowana jest możliwa wyłącznie po uzyskaniu zgody Prezesa Zarządu lub właściwego wiceprezesa, odpowiedzialnego za nadzór nad handlem nawozami.

Zasady przyznawania rabatów cenowych zostały określone w umowach handlowych zawartych pomiędzy Grupą Azoty i autoryzowanymi dystrybutorami. Rabat udzielany jest na koniec roku handlowego, a warunkiem jego przyznania jest realizacja harmonogramu dostaw zgodnie z umową⁴⁷. Dystrybutorowi przysługuje upust (skonto) w przypadku uregulowania należności w terminie siedmiu dni lub jednorazowego odbioru nawozów w dostawie kolejowej, o wadze co najmniej 800 ton.

⁴³ Pismo z dnia 28 lipca 2020 r. (znak NZK/KO/177/2020).

⁴⁴ [...]

⁴⁵ [...]

⁴⁶ [...]

⁴⁷ [...].

Na podstawie analizy protokołów z posiedzeń Rady Handlowej oraz Komitetu Handlu z 2019 r. stwierdzono, że proces ustalania cen sprzedaży nawozów był zgodny z regulacjami Grupy Azoty. Ceny ustalane były na podstawie szczegółowej analizy czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych. W procesie opracowywania cenników uczestniczyli przewodniczący oraz przedstawiciele Rady Handlowej. Podjęte decyzje uzyskiwały autoryzację właściwego Wiceprezesa Grupy Azoty SA oraz dodatkowo członków Komitetu Handlu.

(akta kontroli str.62-537, 539-551, 553-704, 707-778)

Strategia Segmentu Agro

Zgodnie z kluczowymi założeniami do kreowania polityki handlowej, zawartymi w *Strategii Departamentu Korporacyjnego Handlu Nawozami na lata 2018-2020*⁴⁸, głównym celem na rynku krajowym jest utrzymanie wzrostu sprzedaży nawozów azotowych i wieloskładnikowych, a tym samym umocnienie pozycji lidera. Narzędziem wspomagającym osiągnięcie tego celu jest realizacja polityki cenowej.

Działania handlowe skupiają się w szczególności na utrzymaniu aktualnych poziomów sprzedaży (np. Polifoska), wzrostu sprzedaży (RSM), realizacji działań naśladowujących konkurencję oraz poszukiwaniu benchmarków.

[...].

[...].

(akta kontroli str. 779-788)

Współpraca z Agrochem Puławy

[...].

Do 2018 r. spółka ponosiła znaczące straty netto. W okresie objętym kontrolą wyniosły one: 1,9 mln zł w 2016 r., 1,8 mln zł w 2017 r. oraz 11,6 mln zł w 2018 r.⁴⁹ Według wyjaśnień Prezesa Zarządu Agrochem, po wprowadzeniu nowej polityki handlowej Agrochem optymalizuje procesy wewnątrz firmy [...]. Są to działania rozwojowe, których efekty będą możliwe do oceny w dalszej perspektywie⁵⁰.

(akta kontroli str. 541, 544)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Dystrybucja nawozów prowadzona jest według kompleksowej strategii sprzedaży oraz należyście zabezpiecza interes Grupy Azoty. Podejmowane przez Zarząd działania pozwoliły na umocnienie pozycji lidera na krajowym rynku nawozów, czemu sprzyjała odpowiednia polityka cenowa, przyczyniająca się do uzyskania dodatkich marż na sprzedaży wszystkich produktów nawozowych.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na znaczne uzależnienie sprzedaży nawozów Grupy Azoty od niezależnych dystrybutorów, niebędących klientami finalnymi i zajmujących się również inną działalnością (w tym sprzedażą nawozów konkurencji), co może stwarzać konflikt interesów oraz ryzyko presji cenowej z ich strony.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych

⁴⁸ Dalej: *Strategia Segmentu Agro*.

⁴⁹ Przy przychodach ze sprzedaży: 244 628 tys. zł w 2016 r., 258 956 tys. zł w 2017 r. oraz 296 273 tys. zł w 2018 r. [...].

⁵⁰ Za 2019 r. w Agrochem odnotowano stratę netto 2 686 tys. zł.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 27 sierpnia 2020 r.

Kontroler
/-/ Robert Sasin
Główny specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
/-/ Maciej Maciejewski